

Turinys

I. BENDRI DRAUDIMO RINKOS DUOMENYS	3
II. GYVYBĖS DRAUDIMAS	5
SUDARYTOS SUTARTYS.....	5
PASIRAŠYTOS ĮMOKOS	6
IŠMOKOS	7
III. NE GYVYBĖS DRAUDIMAS	8
SUDARYTOS SUTARTYS.....	8
PASIRAŠYTOS ĮMOKOS	9
IŠMOKOS	10

Lentelių sąrašas

1 lentelė. Pasirašytos įmokos 2011 m.	3
2 lentelė. Sudarytos sutartys 2011 m.	4
3 lentelė. Išmokos 2011 m.	4
4 lentelė. Sudarytos gyvybės draudimo sutartys 2011 m.	5
5 lentelė. Pasirašytos gyvybės draudimo įmokos 2011 m.	6
6 lentelė. Gyvybės draudimo išmokos 2011 m.	7
7 lentelė. Sudarytos ne gyvybės draudimo sutartys 2011 m.	8
8 lentelė. Pasirašytos ne gyvybės draudimo įmokos 2011 m.	9
9 lentelė. Ne gyvybės draudimo išmokos 2011 m.	10

Paveikslų sąrašas

1 pav. Draudimo rinkos augimo tempas pagal pasirašytas įmokas 2011 m.	3
2 pav. Pasirašytų įmokų dinamika ir augimo tempas.....	3
3 pav. Draudimo portfelis pagal pasirašytas įmokas	4
4 pav. Gyvybės draudimo rinkos dalies dinamika	4
5 pav. Sudarytos gyvybės draudimo sutartys	5
6 pav. Gyvybės draudimo sutarčių portfelis	5
7 pav. Koncentracija gyvybės draudimo rinkoje pagal sudarytas sutartis	5
8 pav. Gyvybės draudimų sutarčių portfeliai	6
9 pav. Pasirašytų investicinio gyvybės draudimo įmokų dinamika	6
10 pav. Pasirašytų draudimo išgyvenimo atvejui įmokų dinamika	6
11 pav. Gyvybės draudimo portfelis pagal pasirašytas įmokas	6
12 pav. Koncentracija gyvybės draudimo rinkoje pagal pasirašytas įmokas	7
13 pav. Investicinio gyvybės draudimo išmokų dinamika	7
14 pav. Gyvybės draudimo išmokų portfelis	7
15 pav. Koncentracija gyvybės draudimo rinkoje pagal išmokas	7
16 pav. Gyventojų turto draudimo sudarytų sutarčių dinamika	8
17 pav. Papildomo savanoriškojo sveikatos draudimo sutarčių dinamika	8
18 pav. Ne gyvybės draudimo sutarčių portfelis	8
19 pav. Koncentracija ne gyvybės draudimo rinkoje pagal sudarytas sutartis	8
20 pav. Turto draudimo pasirašytų įmokų dinamika	9
21 pav. Ne gyvybės draudimo portfelis pagal pasirašytas įmokas	9
22 pav. Koncentracija ne gyvybės draudimo rinkoje pagal pasirašytas įmokas	9
23 pav. Kredito draudimo išmokų dinamika	10
24 pav. Turto draudimo išmokų dinamika	10
25 pav. Ne gyvybės draudimo išmokų portfelis	10
26 pav. Koncentracija ne gyvybės draudimo rinkoje pagal išmokas	10

Santrumpos

Kasko	sausumos transporto priemonių, išskyrus geležinkelio transporto priemones, draudimas
TPVCA	su sausumos transporto priemonių valdymu susijusios civilinės atsakomybės draudimas

I. BENDRI DRAUDIMO RINKOS DUOMENYS

2011 m. gruodžio mėn. Lietuvos draudimo rinkoje pasirašyta 161,5 mln. litų draudimo įmokų, t. y. 21,9 proc. daugiau nei lapkričio mėn. Kaip įprasta, draudėjams siekiant pasinaudoti mokesčių lengvatomis, gruodžio mėn. 71,3 proc. padidėjo gyvybės draudimo įmokų suma, – iki 71,9 mln. litų. O ne gyvybės draudimo rinkoje aktyvumas metų pabaigoje paprastai sumažėja: pasirašyta 89,5 mln. litų ne gyvybės draudimo įmokų, t. y. 1,0 proc. mažiau nei lapkričio mėn.

Draudimo rinka 2011 m. augo 9,5 proc.

2011 m. draudimo rinka plėtojosi panašiai kaip ir prognozuota (Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisija prognozavo, kad pagal palankios raidos scenarijų 2011 m. draudimo rinka augs 8–10 %: gyvybės draudimo rinka – 5–6 %, ne gyvybės draudimo rinka – 10–12 %). 2011 m. draudimo rinkoje pasirašyta 1,7 mlrd. litų įmokų, t. y. 9,5 proc. daugiau nei 2010 m. Visus metus augusi apie 12,6–17,6 proc., metams baigiantis rinka įgavo nuosaikesnį augimo tempą. To priežastis buvo gyvybės draudimo rinka, kuri tiesiogiai reaguoja į finansų rinkų svyravimus.

Gyvybės draudimo rinka sureagavo į finansų rinkų svyravimus

Neapibrėžtumas finansų rinkose, taip pat gyventojų lūkesčiai dėl ekonomikos sulėtėjimo ir pačios finansinės padėties ateityje 2011 m. antrąjį pusmetį lėmė vienkartinį investicinio gyvybės draudimo įmokų sumažėjimą iki minimumo, o šios rūšies įmokos paprastai būna pagrindinis gyvybės draudimo rinkos augimo veiksnys. Gruodžio mėn. draudikai pasiūlė naujų investicinio gyvybės draudimo produktų, turinčių patrauklesnių savybių. Tai ir draudėjų noras pasinaudoti mokesčių lengvatomis padidino investicinio gyvybės draudimo apimtį, tačiau ne tiek daug kaip pernai metų pabaigoje, kai teigiama linkme besivystančios finansų rinkos savaime skatino rinktis investicinio gyvybės draudimo produktus. Po 2008 m. didžiausio susitraukimo 2010 m. atsigavusi gyvybės draudimo rinka 2011 m. padidėjo iki 560,8 mln. litų, t. y. 3,9 proc.

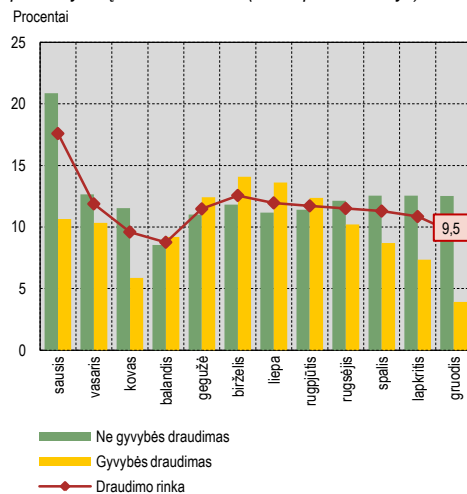
Ne gyvybės draudimo rinka atsigavo po nuosmukio

Ne gyvybės draudimo rinkoje buvo pasirašyta 1,1 mlrd. litų draudimo įmokų, arba 12,5 proc. daugiau nei 2010 m. Ne gyvybės draudimo rinkos plėtra glaudžiai susijusi su šalies ekonomikos vystymosi tendencijomis, pokyčiais kitose ūkio šakose. 2011 m. pirmąjį pusmetį oficialiosios statistikos duomenys rodė teigiamas tendencijas ekonomikoje: didėjo pramonės produkcija, mažmeninės prekybos apyvarta, eksportas, statybos darbų apimtis, naujų automobilių pardavimai, mažėjo nedarbo lygis, gerėjo vartotojų pasitikėjimo rodikliai vertinant tiek šalies ekonominės padėties pokyčius, tiek namų ūkių finansinę padėtį. Antrąjį pusmetį kai kurių rodiklių augimo tempas ėmė lėtėti, pradėtos koreguoti ekonomikos augimo prognozės, reaguodami į diskusijas dėl pasaulio ekonomikos lėtėjimo ir galimos naujos recesijos bangos bei jos neigiamo efekto Lietuvos ekonomikai, suprastėjo ekonominių vertinimų ir vartotojų pasitikėjimo rodikliai. Visgi ne gyvybės draudimo rinkai neigiamos įtakos tai neturėjo. Ne gyvybės draudimo rinka linkusi sekti paskui ekonomikos ciklą: po didžiausio nuosmukio 2009 m., nors 2010 m. ūkis jau augo, ne gyvybės draudimo sektoriaus rezultatai dar atsiliko – rinka sumažėjo 4,3 proc., o 2011 m. jau augo dviženkliais tempais, jai nedarė įtakos nuogaštavimai dėl vėl pradėjusios prastėti ekonominės situacijos.

Ne gyvybės draudimo grupių indėlis augant rinkai tapo svarbesnis

2011 m. charakterizuojami kaip tolesnio draudimo rinkos augimo, o, svarbiausia, ne gyvybės draudimo rinkos atsigavimo laikotarpis. Kitaip negu 2010 m., kai augant finansų rinkoms pagrindiniu draudimo rinkos augimo veiksniumi buvo investicinio gyvybės draudimo grupė, 2011 m. draudimo rinkos augimui didesnę įtaką darė ne gyvybės draudimo grupės: turto, kasko, TPVCA ir sveikatos draudimo.

1 pav. Draudimo rinkos augimo tempas pagal pasirašytas įmokas 2011 m. (sukaupti duomenys)

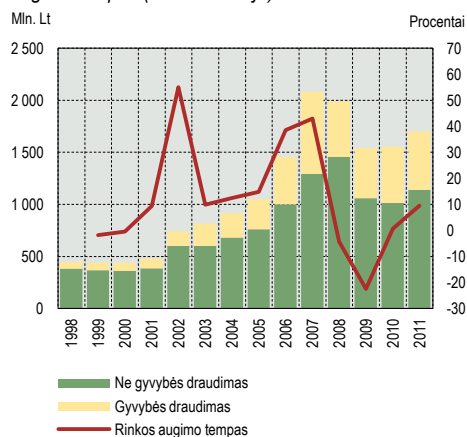

1 lentelė. Pasirašytos įmokos 2011 m.

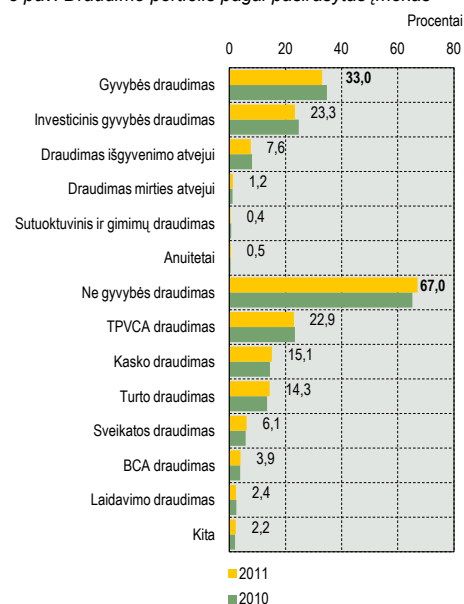
Rodiklis	Suma (mln. Lt)	Augimo tempas*	
		2011 m. (proc.)	2010 m. (proc.)
Gyvybės draudimas	560,8	▲ 3,9	▲ 11,5
Ne gyvybės draudimas	1 139,0	▲ 12,5	▼ 4,3
Iš viso	1 699,8	▲ 9,5	▲ 0,6

*Augimo tempas = (b-a)/a, kai:
a – praėjusių metų to paties laikotarpio rodiklio reikšmė;
b – einamųjų metų rodiklio reikšmė.

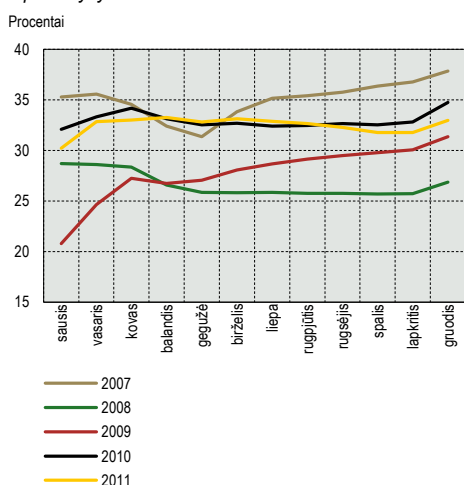
2 pav. Pasirašytų įmokų dinamika (skalė kairėje) ir augimo tempas (skalė dešinėje)

3 pav. Draudimo portfelis pagal pasirašytas įmokas

4 pav. Gyvybės draudimo rinkos dalies dinamika

2 lentelė. Sudarytos sutartys 2011 m.

Rodiklis	Suma (tūkst. vnt.)	Augimo tempas*	
		2011 m. (proc.)	2010 m. (proc.)
Gyvybės draudimas	56,1	▼ 16,6	▲ 2,8
Ne gyvybės draudimas	4 819,6	▲ 3,5	▲ 7,8
Iš viso	4 875,7	▲ 3,3	▲ 7,7

3 lentelė. Išmokos 2011 m.

Rodiklis	Suma (mln. Lt)	Augimo tempas*	
		2011 m. (proc.)	2010 m. (proc.)
Gyvybės draudimas	337,3	▲ 63,9	▼ 10,6
Ne gyvybės draudimas	743,5	▲ 1,9	▼ 12,1
Iš viso	1 080,8	▲ 15,5	▼ 11,8

draudimo – mažėjo

Gruodžio mėn. sudaryta 360,0 tūkst. sutarčių, t. y. 9,0 proc. mažiau nei lapkričio mėn. dėl mažesnio TPVCA draudimo sudarytų sutarčių skaičiaus metų pabaigoje.

2011 m. draudimo rinkoje sudaryta 4,9 mln. sutarčių, t. y. 3,3 proc. daugiau nei 2010 m. Sudarytų sutarčių skaičius labiausiai augo TPVCA draudimo, nekomercinio turto draudimo ir bendrosios civilinės atsakomybės draudimo rinkose, tačiau mažėjo gyventojų sudaromų draudimo mirties atvejui ir investicinio gyvybės draudimo sutarčių.

Pagrindiniu draudimo rinkos augimo veiksmu vietoj namų ūkių tapo verslo sektorius

Nuosmukio laikotarpiu gyvybingesnis buvo gyventojų draudimo segmentas, kurio poreikius tenkinantys produktai dominavo ir 2010 m. Atsigauant šalies ūkiui 2011 m., pagrindiniu draudimo rinkos augimo veiksmu tapo komercinio draudimo segmentas ir ne tik TPVCA, kasko bei turto, bet ir kitose draudimo grupėse: sveikatos ir investicinio gyvybės draudimo produktai dažniau naudojami darbdavių kaip darbuotojų motyvavimo priemonė.

2012 m. draudimo rinka turėtų augti dar 5 proc.

Lietuvos bankas prognozuoja, kad 2012 m. draudimo rinka vidutiniškai augs 5 proc. Draudimo rinkos prognozės pagrįstos tendencijomis ekonomikoje. Prognozuojama, kad netolimoje perspektyvoje Lietuvos bendrojo vidaus produkto plėtra sulėtės, tačiau ekonomika augs, o tai didins draudimo paklausą tiek iš verslo sektoriaus, tiek iš namų ūkių pusės. Poreikį drausti didina ir vis ekstremalesnės klimato sąlygos. Pernai atsigavusi ne gyvybės draudimo rinka 2012 m. turėtų augti 4–5 proc. Gyvybės draudimo rinkos augimui didelę įtaką daro vartotojų lūkesčiai dėl ekonominės situacijos, taip pat finansų rinkų raida. Jie dabar nėra vienareikšmiški. Po AB banko SNO-RAS veiklos sustabdymo rinkoje padidėjusi likvidžių lėšų suma potencialiai taip pat gali būti panaudota gyvybės draudimo produktams įsigyti, o tai papildomai paskatintų gyvybės draudimo rinkos augimą. Prognozuojama, kad gyvybės draudimo rinka 2012 m. augs 5–6 proc.

Draudimo portfelio struktūra nesikeičia

Lietuvos draudimo rinkos struktūrai būdingas keleto draudimo grupių dominavimas: TPVCA draudimo – privalomojo draudimo ir investicinio gyvybės draudimo (kai be gyvybės draudimo apsaugos siūloma galimybė uždirbti investuojant sumokėtas įmokas); trečioje ir ketvirtoje vietoje pagal populiarumą yra savanoriškosios – kasko ir turto – draudimo grupės.

Gyvybės draudimo šakos dalis nepadidėjo

Vienas iš draudimo rinkos išsivystymo rodiklių – gyvybės draudimo šakos dalis rinkoje – pernai sumažėjo 1,8 proc. punkto ir sudarė 33,0 proc., o, palyginti su iki kriziniais 2007 m. rodikliais, yra 4,9 proc. punkto mažesnis. Palyginimui: išsivysčiusiose ekonomikose gyvybės draudimo dalis užima apie 60 proc. visos draudimo rinkos.

Suteiktų draudimo paslaugų per ES draudimo įmonių filialus dalis išaugo

Gyvybės draudimo rinkos pasidalijimas tarp Lietuvos Respublikoje registruotų draudimo įmonių ir kitų ES valstybių narių draudimo įmonių filialų (toliau – ES draudimo įmonių filialai) per metus nepasikeitė ir ES draudimo įmonių filialų dalis sudarė 47,2 proc. pasirašytų įmokų. ES draudimo įmonių filialų dalis ne gyvybės draudimo rinkoje padidėjo nuo 22,9 iki 40,3 proc. pasirašytų įmokų reorganizavusis UAB „BTA draudimas“ į ES draudimo įmonės filialą, išaugus *Vereinigte Hagelversicherung VVaG* filialo bei *Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group* filialo veiklos apimtims ir į rinką atėjus dar vienam ne gyvybės draudimui – *Swedbank P&C Insurance AS* filialui.

2011 m. ne gyvybės draudimo sutarčių skaičius didėjo, o gyvybės

Trumpalaikiai investicinio draudimo produktai lėmė išmokų augimą

Gruodžio mėn. draudimo rinkoje išmokėta 92,4 mln. litų draudimo išmokų, t. y. 17,5 proc. mažiau nei lapkričio mėn., kadangi nebuvo tokios didelės kaip pastarąjį mėnesį investicinio gyvybės draudimo kitų išmokų nei išmokos draudimo žaloms padengti apimties.

2011 m. išmokėta 1,1 mlrd. litų išmokų, t. y. 15,5 proc. daugiau nei 2010 m. Pagrindinis išmokų apimties augimo veiksnys buvo jau anksčiau minėtos investicinio gyvybės draudimo kitos išmokos nei išmokos draudimo žaloms padengti.

II. GYVYBĖS DRAUDIMAS

SUDARYTOS SUTARTYS

Siekdami pagyvinti rinką, draudikai pasiūlė patrauklesnių produktų

Reaguojant į sumažėjusį aktyvumą investicinio gyvybės draudimo rinkoje ir draudikams gruodžio mėn. pateikus patrauklesnių pasiūlymų vartotojams, investicinio gyvybės draudimo sutarčių gruodžio mėn. sudaryta 5,7 proc. daugiau nei lapkričio mėn. Dėl panašių priežasčių 39,0 proc. išaugo ir draudimo išgyvenimo atvejui sutarčių skaičius. Iš viso sudarytų gyvybės draudimo sutarčių skaičius gruodžio mėn., palyginti su lapkričio mėn., padidėjo 9,7 proc., tačiau buvo 26,8 proc. mažesnis nei 2010 m. gruodžio mėn.

Daugelis rinkos dalyvių deklaravo, kad siekia pasiūlyti produktų, labiau atitinkančių draudėjų poreikius, produktą suskaidyti ir pateikti tai, ko reikia draudėjui, ar įtraukti papildomų naudingų savybių. Siekiama kurti produktus, draugiškus vartotojams, t. y. jiems lengvai suprantamus.

Ekonominė aplinka lėmė draudimo portfelio struktūrą

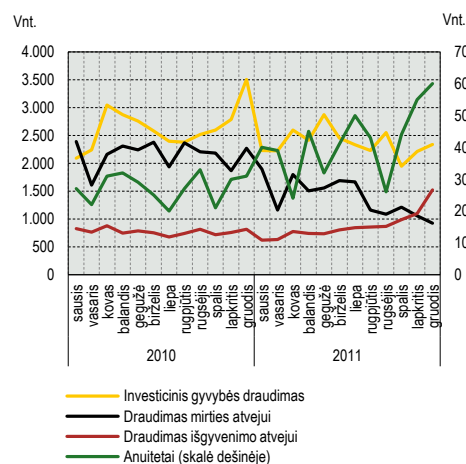
2011 m. gyvybės draudimo rinkoje sudaryta 56,1 tūkst. sutarčių, arba 16,6 proc. mažiau nei 2010 m. Didžiausią įtaką sumažėjusiam sutarčių skaičiui turėjo draudimo mirties atvejui grupė, kurios sudarytų sutarčių skaičius sumažėjo 35,5 proc., palyginti su 2010 m., kai tam tikri specialiai sunkmečiui sukurti draudimo produktai tapo neaktualūs, kartu keičiantis situacijai šalies ūkyje ir gyventojų lūkesčiams. Mažesnę investicinio gyvybės draudimo sutarčių skaičių nulėmė neapibrėžtumas finansų rinkose, taip pat dar neįpradėjusios reikšmingai didėti gyventojų pajamos.

4 lentelė. Sudarytos gyvybės draudimo sutartys 2011 m.

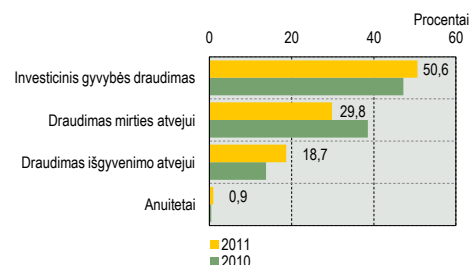
Draudimo grupės	Skaičius (vnt.)	Augimo tempas*		
		2011 m. (vnt.)	(proc.)	2010 m. (proc.)
Sutuoktvinis ir gimimų draudimas	–	–	–	–
Investicinis gyvybės draudimas	28 398	–3 361	▼10,6	▲2,7
Tradicinis gyvybės draudimas	27 674	–7 833	▼22,1	▲2,9
Draudimas mirties atvejui	16 705	–9 202	▼35,5	▲4,3
Draudimas išgyvenimo atvejui	10 470	+ 1 198	▲12,9	▼0,8
Anuitetai	499	+ 171	▲52,1	▲0,3
Iš viso	56 072	–11 194	▼16,6	▲2,8

Tradiciškai gyvybės draudimo sutartys yra ilgalaikės, todėl per metus sudaromų sutarčių skaičius būna nedidelis, palyginti su ne gyvybės draudimo sutarčių skaičiumi. 2011 m. pabaigoje gyvybės draudimo rinkoje buvo 396,9 tūkst. galiojančių sutarčių, palyginti su 2010 m., jų skaičius sumažėjo 0,8 proc. Galiojančių sutarčių skaičius 2,4 proc. išaugo investicinio gyvybės draudimo grupėje ir 6,6 proc. – anuitetų grupėje, o 5,9 proc. sumažėjo draudimo mirties atvejui, 0,9 proc. – draudimo išgyvenimo atvejui ir 29,3 proc. – sutuoktvių ir gimimų draudimo grupėje. Pastarojoje draudimo grupėje naujos sutartys nėra sudaromos, o mažėjantį draudimo išgyvenimo atvejui galiojančių sutarčių skaičių lemia besibaigiantis jų galiojimo terminas ir nedid-

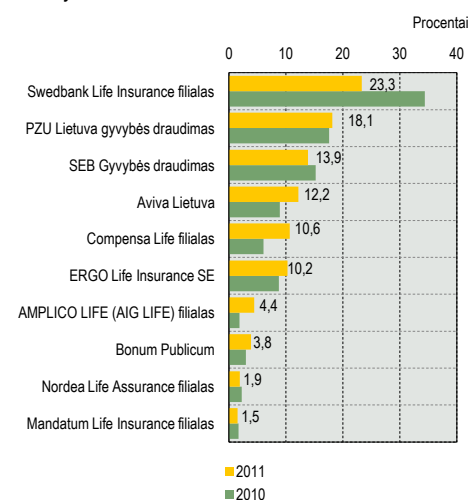
5 pav. Sudarytos gyvybės draudimo sutartys

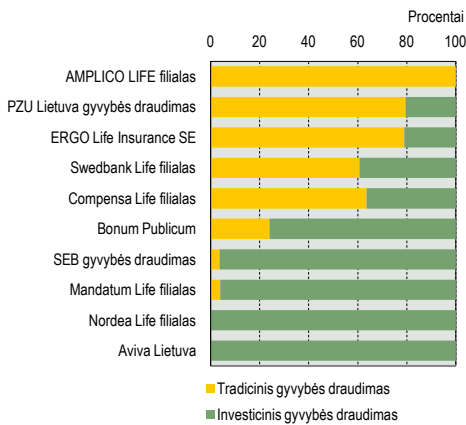
6 pav. Gyvybės draudimo sutarčių portfelis

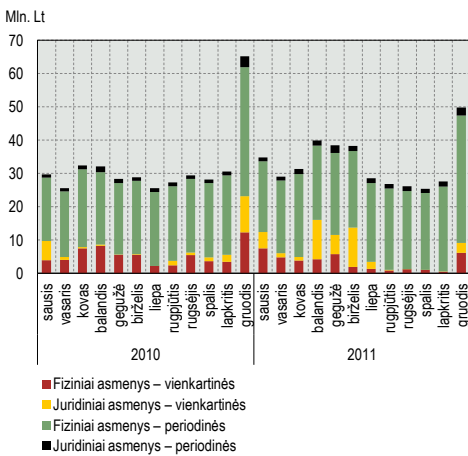
7 pav. Koncentracija gyvybės draudimo rinkoje pagal sudarytas sutartis

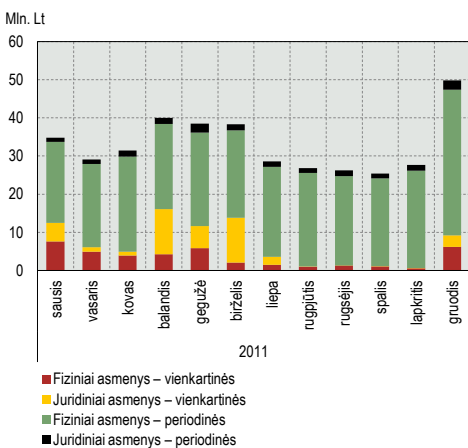
8 pav. Gyvybės draudikų sutarčių portfeliai

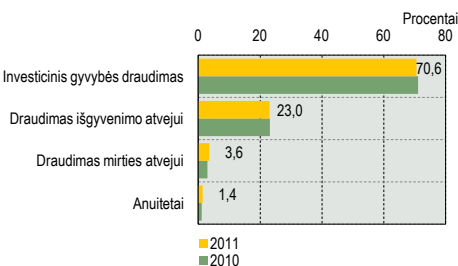
9 pav. Pasirašytų investicinio gyvybės draudimo įmokų dinamika

10 pav. Pasirašytų draudimo išgyvenimo atvejui įmokų dinamika

11 pav. Gyvybės draudimo portfelis pagal pasirašytas įmokas

delis sudaromų naujų sutarčių skaičius, kuris nekompensuoja nutrauktų sutarčių (didelė dalis gyvybės draudimo sutarčių sudarytos iki 2003 m. sausio 1 d., kai galiojo palankesnės apmokestinimo sąlygos).

Populiarsnės yra investicinio gyvybės draudimo sutartys, tačiau bągina korekcijos finansų rinkose

2009–2010 m. daugiau buvo sudaroma draudimo mirties atvejui ir draudimo išgyvenimo atvejui sutarčių su garantuota palūkanų norma ir garantuota draudimo išmoka, o 2011 m. investicinio gyvybės draudimo sudarytų sutarčių skaičius buvo šiek tiek didesnis už tradicinio draudimo sutarčių skaičių, tokia situacija buvo iki krizės. Gyventojai buvo linkę vietoj klasikinio draudimo sutarčių rinktis rizikingesnius draudimo produktus, siekdami didesnio pelningumo, tačiau finansų rinkose prasidėjusios korekcijos šiam procesui neleido įsibėgėti.

Ekonominės situacijos pokyčiai pakoregavo gyvybės draudimo portfelį (sumažėjo draudimo mirties atvejui rinkos dalis), taip pat ir draudimo rinkos pasiskirstymą tarp draudikų.

PASIRAŠYTOS ĮMOKOS

Draudikų pastangos pasiteisino, tačiau 2010 m. gruodžio mėn. rezultatai nepasiekti

Tradiciskai metų pabaigoje vartotojai įvertina situaciją finansų rinkose, mokesčių lengvatų teikiamą naudą ir laisvas lėšas investuoja į gyvybės draudimo produktus. 2011 m. gruodžio mėn. pasirašyta 71,9 mln. litų įmokų, 71,3 proc. daugiau nei lapkričio mėn. ir 53,9 proc. daugiau nei vidutiniškai pasirašyta per vieną praėjusių metų mėnesį.

Nors rinkos ir nebuvo labai patrauklios, bet draudikams ėmusis papildomų rinkodaros priemonių, gruodžio mėn. investicinio gyvybės draudimo įmokų suma padidėjo 80,4 proc., draudimo išgyvenimo atvejui – 61,2 proc. Didesnė dalis papildomų įmokų pasirašyta pagal draudimo sutartis, kuriose numatytas įmokų mokėjimo periodiškumas. Vienkartinį įmokų suma nedidėjo taip, kaip pernai gruodžio mėn., todėl 2011 m. gruodžio mėn. įmokos buvo 14,6 proc. mažesnės nei 2010 m. gruodžio mėn.

Iš viso 2011 m. gyvybės draudimo rinkoje pasirašyta 560,8 mln. litų draudimo įmokų, t. y. 3,9 proc. daugiau nei 2010 m. Maksimalus rinkos augimo tempas buvo užfiksuotas 2011 m. sausio–birželio mėn. – 14,1 proc., didžiausia įmokų apimtis buvo pasirašyta 2011 m. antrąjį ketvirtį – 155,2 mln. litų, o ketvirtojo ketvirčio rezultatas buvo 1,7 proc. mažesnis, nors įprastai per šį ketvirtį pasirašoma didžiausia įmokų suma. Šiuos pokyčius lėmė palankesnė situacija finansų rinkose antrąjį ketvirtį.

5 lentelė. Pasirašytos gyvybės draudimo įmokos 2011 m.

Draudimo grupės	Suma (mln. Lt)	Augimo tempas*	
		2011 m. (mln. Lt)	2010 m. (proc.)
Sutuoktuvinis ir gimimų draudimas	7,6	-1,6	▼17,4
Investicinis gyvybės draudimas	396,0	+12,7	▲3,3
Tradicionis gyvybės draudimas	157,3	+10,1	▲6,9
Draudimas mirties atvejui	19,9	+3,7	▲22,9
Draudimas išgyvenimo atvejui	129,3	+5,0	▲3,7
Anuitetai	8,1	+1,9	▲29,8
Iš viso	560,8	+21,2	▲3,9

Gyvybės draudimo rinkoje dominuoja investicinio gyvybės draudimo grupė, užimanti 70,6 proc. šios rinkos, todėl teigiami pokyčiai joje lemia šios draudimo šakos plėtrą. Didžiąją dalį (84,7 proc.) investicinio gyvybės draudimo įmokų srauto generuoja namų ūkiai, dažniau besirenkantys periodinių įmokų mokėjimą (88,2 proc.). Verslo sektoriui būdingesnės vienkartinės įmokos (68,9 %).

Investicinio gyvybės draudimo produktų patrauklumas gyventojams sumažėjo, o verslo sektorius ėmė juos aktyviai naudoti darbuotojams skatinti

2010 m. namų ūkių ir verslo sektoriaus sumokėtos vienkartinės investicinio gyvybės draudimo įmokos buvo pagrindinis gyvybės draudimo rinkos augimo veiksnys. O 2011 m. namų ūkių vienkartinė įmokų suma sumažėjo dėl jau anksčiau išvardytų priežasčių. Investicinio gyvybės draudimo produktų, kai mokamos vienkartinės įmokos, daugėjo tik verslo draudimo sektoriuje, darbdaviams naudojant juos kaip darbuotojų motyvavimo priemones.

Tradicinio kaupiamojo draudimo – draudimo išgyvenimo atvejui – produktai yra antroje vietoje pagal draudėjų pasirinkimą ir užima 23 proc. gyvybės draudimo rinkos pagal pasirašytas įmokas. Per metus nei gyvybės draudimo portfelis, nei gyvybės draudimo rinkos pasiskirstymas tarp draudikų nepasikeitė.

IŠMOKOS

Gruodžio mėn. gyvybės draudimo rinkoje išmokėta 34,6 mln. litų, t. y. 36,3 proc. mažiau nei lapkričio mėn., kai buvo išmokėtos rekordinės gyvybės draudimo rinkoje išmokų sumos pagal investicinio gyvybės draudimo sutartis.

Iš viso 2011 m. gyvybės draudimo rinkoje išmokėta 337,3 mln. litų išmokų, t. y. 63,9 proc. daugiau nei 2010 m.

Didžioji dalis išmokų išmokėta pagal sutartis su galimybe investuoti trumpam laikotarpiui

Išmokų suma didėjo visose gyvybės draudimo grupėse, tačiau daugiausia – investicinio gyvybės draudimo grupėje ir kitų išmokų nei išmokos draudimo žaloms padengti sąskaita (išmokos dėl gyvybės draudimo sutarčių pasibaigimo, nutraukimo ir dalinės išperkamosios sumos išmokėjimo, draudėjams pasinaudojus galimybėmis gauti dalį išperkamosios sumos). Kitų išmokų nei išmokos draudimo žaloms padengti suma, išmokėta namų ūkiams, padidėjo 49,3 proc., o verslo sektoriui – daugiau nei septynis kartus. Tam didelę įtaką darė draudikų pasiūlyti investicinio gyvybės draudimo produktai su galimybe investuoti trumpam laikotarpiui.

...tačiau baigiasi ir prieš dešimtmetį sudarytų gyvybės draudimo sutarčių terminai

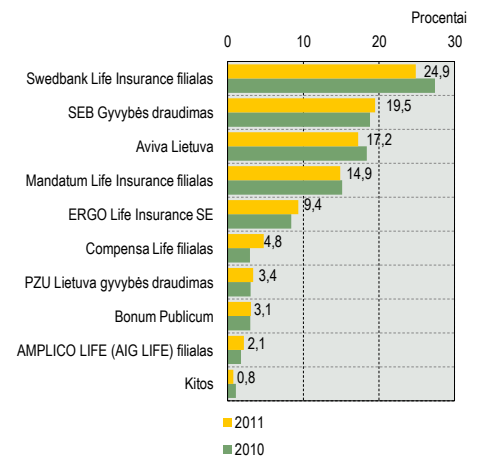
Be to, didėjo ir kitų išmokų nei išmokos draudimo žaloms padengti sumos tiek investicinio gyvybės draudimo grupėje, tiek draudimo išgyvenimo atvejui draudimo grupėje baigiantis draudimo sutartims, kurios buvo sudarytos iki 2003 m. sausio 1 d., siekiant pasinaudoti mokesčių lengvata. Iš viso kitos išmokos nei išmokos draudimo žaloms padengti sudarė 89,6 proc. visų gyvybės draudimo išmokų.

6 lentelė. Gyvybės draudimo išmokos 2011 m.

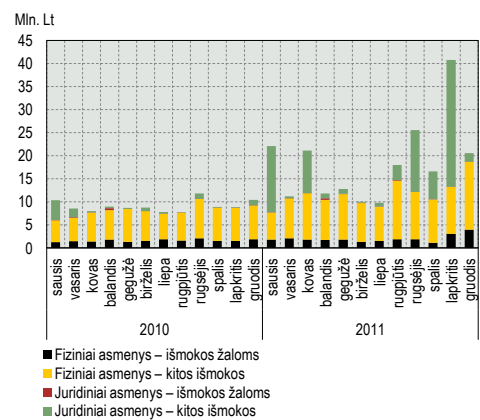
Draudimo grupės	Suma (mln. Lt)	Augimo tempas*		
		2011 m. (mln. Lt)	(proc.)	2010 m. (proc.)
Sutuoktuvinis ir gimimų draudimas	21,2	+3,2	▲ 17,7	▼ 7,6
Investicinis gyvybės draudimas	220,3	+111,3	▲ 102,1	▲ 0,7
Tradicinis gyvybės draudimas	95,8	+17,1	▲ 21,7	▼ 23,2
Draudimas mirties atvejui	4,0	+1,2	▲ 44,1	▼ 17,4
Draudimas išgyvenimo atvejui	88,1	+15,1	▲ 20,7	▼ 23,8
Anuitetai	3,7	+0,7	▲ 25,0	▼ 10,1
Iš viso	337,3	+131,6	▲ 63,9	▼ 10,6

Išmokų, kaip ir įmokų, struktūroje dominuoja dviejų rūšių gyvybės draudimo produktų išmokos. 2011 m. dar padidėjo investicinio gyvybės draudimo dalis dėl minėtų naujų produktų, leidžiančių greitai atsiimti investuotas lėšas, atsiradimo, taip pat atitinkamai padidėjo išmokų dalis, tenkanti draudikams, pasiūliusiems tokius produktus.

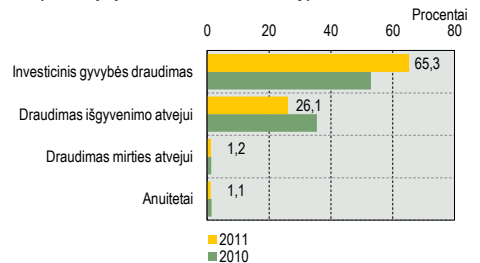
12 pav. Koncentracija gyvybės draudimo rinkoje pagal pasirašytas įmokas

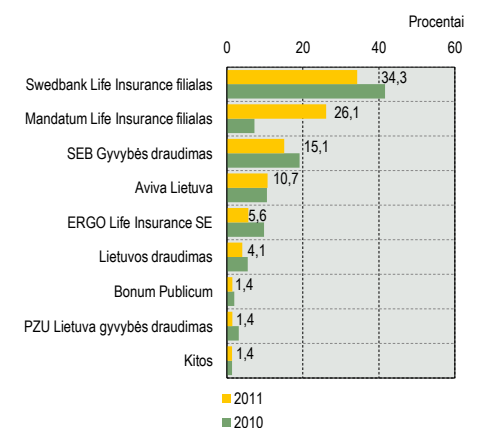
13 pav. Investicinio gyvybės draudimo išmokų dinamika

14 pav. Gyvybės draudimo išmokų portfelis

15 pav. Koncentracija gyvybės draudimo rinkoje pagal išmokas

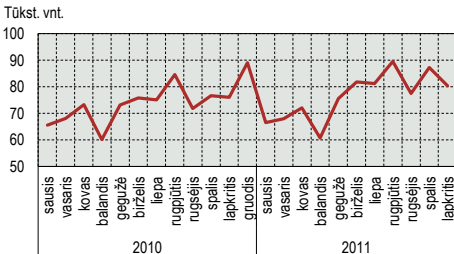
III. NE GYVYBĖS DRAUDIMAS

SUDARYTOS SUTARTYS

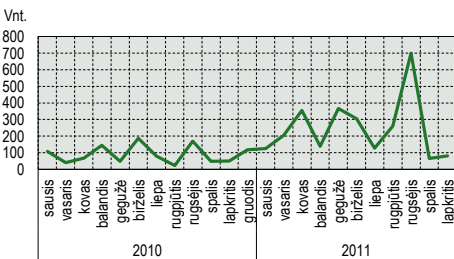
2011 m. gruodžio mėn. ne gyvybės draudimo rinkoje sudaryta 355,1 tūkst. sutarčių, t. y. 9,2 proc. mažiau nei lapkričio mėn. Tai lėmė sumažėjusių sudarytų ne gyvybės draudimo rinkai būdingų TPVCA ir sveikatos draudimo sutarčių skaičius žiemą.

Iš viso 2011 m. ne gyvybės draudimo rinkoje sudaryta 4,8 mln. ne gyvybės draudimo sutarčių, arba 3,5 proc. daugiau nei 2010 m.

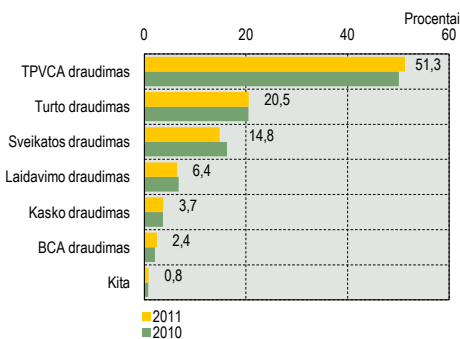
16 pav. Gyventojų turto draudimo sudarytų sutarčių dinamika

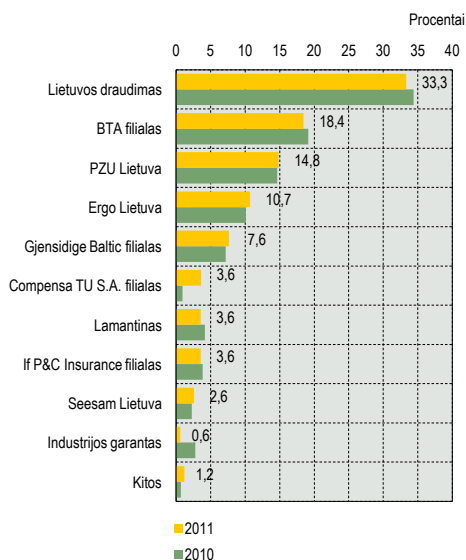
17 pav. Papildomo savanoriškojo sveikatos draudimo sudarytų sutarčių dinamika

18 pav. Ne gyvybės draudimo sutarčių portfelis

19 pav. Koncentracija ne gyvybės draudimo rinkoje pagal sudarytas sutartis

TPVCA draudimo rinką skatina plėstis didėjantis transporto priemonių skaičius...

Didžiausią įtaką ne gyvybės draudimo sutarčių skaičiaus augimui turėjo TPVCA privalomojo draudimo rinka. Jos plėtrą nulėmė didėjantis šalyje registruotų transporto priemonių skaičius.

7 lentelė. Sudarytos ne gyvybės draudimo sutartys 2011 m.

Draudimo grupės	Skaičius (tūkst. vnt.)	Augimo tempas*	
		2011 m. (tūkst. vnt.)	2010 m. (proc.)
TPVCA draudimas	2 472,3	+140,6	▲ 6,0
Turto draudimas	989,4	+37,0	▲ 3,9
Sveikatos draudimas	712,6	-43,9	▼ 5,8
Laidavimo draudimas	310,6	-3,2	▼ 1,0
Kasko draudimas	178,7	+8,9	▲ 5,3
BCA draudimas	116,5	+20,4	▲ 21,2
Kitos draudimo grupės	39,6	+5,1	▲ 14,9
Iš viso	4 819,6	+165,1	▲ 3,5

...nekommercinio turto – ekstremalesnės gamtos sąlygos...

Antras iš didelių teigiamų pokyčių įvyko gyventojų turto draudimo rinkoje. Vis dažniau pasitaikančios nepalankios gamtos sąlygos skatina gyventojus drausti turą. Pastebėta, kad po stipresnės audros, atnešusios didesnių nuostolių, sudaromų turto draudimo sutarčių skaičius padidėja. Vis daugiau gyventojų suvokia, kad geriau sumokėti draudimo įmoką ir vėliau gauti nuostolių atlyginimą atsitikus nelaimei nei tikėtis, kad nelaimė aplenks. Gyventojų turto draudimo sutarčių skaičius tolygiai didėja: per metus sudarytų sutarčių skaičius padidėjo 34,3 tūkst., t. y. 3,9 proc.

... ne gyvybės draudimo rinkos plėtrai įtaką darė teigiami pokyčiai kitose ūkio šakose.

Reikšmingų teigiamų pokyčių įvyko ir bendrosios civilinės atsakomybės draudimo rinkoje: didėjant verslo aktyvumui, bendrosios civilinės atsakomybės sutarčių skaičius išaugo 21,2 proc. Sudarytų papildomo savanoriškojo sveikatos draudimo sutarčių skaičius padidėjo 168,0 proc., o tai rodo, kad verslo sektorius pernai buvo nusiteikęs optimistiškai ir investavo į darbuotojų motyvavimo priemones.

Labiausiai per krizę nukentėjusioje – kredito draudimo – grupėje buvo stebimos skirtingos tendencijos: būsto kredito draudimo sutarčių skaičius sumažėjo 86,1 proc., tačiau suaktyvėjo prekinio kredito draudimo rinka – sudarytų sutarčių skaičius padidėjo 83,3 proc.

Ne gyvybės draudimo sutarčių portfelyje dominuoja privalomasis draudimas: privaloma drausti transporto priemonių valdytojų civilinę atsakomybę, todėl šių sutarčių sudaroma daugiausia. Antra pagal sudaromų sutarčių skaičių – turto draudimo grupė, trečia – sveikatos draudimo grupė (trumpalaikis draudimas nuo nelaimingų atsitikimų ar ligos atvejui keliaujant į užsienį ir ilgalaikės sveikatos draudimo sutartys). 2011 m. mažiau sutarčių sudaryta kito nei papildomas savanoriškas sveikatos draudimas pogrupyje, tačiau tam didesnę įtaką darė techninio pobūdžio pokyčiai vieno draudimo portfelyje nei besiplečiantys bankiniai produktai, kurių sudėtyje yra ir draudimo elementų.

Ne gyvybės draudimo sutarčių portfelis per metus nepasikeitė, o draudimo rinka tarp draudikų persiskirstė pradėjus aktyviau veikti naujiems rinkos dalyviams.

PASIRAŠYTOS ĮMOKOS

Gruodžio mėn. ne gyvybės draudimo rinkoje pasirašyta 89,5 mln. litų įmokų, t. y. 1,0 proc. mažiau nei lapkričio mėn., dėl sezoninių svyravimų TPVCA ir kasko draudimo grupėse.

2011 m. ne gyvybės draudimo rinka išaugo 12,5 proc. – iki 1,1 mlrd. litų.

8 lentelė. Pasirašytos ne gyvybės draudimo įmokos 2011 m.

Draudimo grupės	Suma (mln. Lt)	Augimo tempas*		
		2011 m. (mln. Lt)	(proc.)	2010 m. (proc.)
TPVCA draudimas	390,0	+28,4	▲ 7,9	▼ 0,9
Kasko draudimas	256,3	+33,0	▲ 14,8	▼ 9,0
Turto draudimas	243,3	+34,6	▲ 16,6	▼ 6,3
Sveikatos draudimas	104,2	+14,1	▲ 15,7	▲ 7,2
BCA draudimas	67,1	+7,1	▲ 11,8	▼ 2,5
Laidavimo draudimas	40,4	+2,7	▲ 7,2	▲ 12,6
Kitos draudimo grupės	37,6	+6,7	▲ 21,6	▲ 46,2
Iš viso	1 139,0	+126,7	▲ 12,5	▼ 4,3

Pasėlių draudimo įtaka buvo reikšminga ne gyvybės draudimo rinkos augimui

Ne gyvybės draudimo rinkos augimą 2011 m. lėmė padidėjusios turto draudimo įmokos, o pastarųjų teigiamą pokytį lėmė šešis kartus didesnės nei 2010 m. pasėlių draudimo įmokos. 2011 m. sudaryta du kartus daugiau pasėlių draudimo sutarčių, apdraustų pasėlių plotas padidėjo daugiau nei tris kartus – beveik keturis kartus išaugo bendra draudimo suma. Kartu su pasėlių draudimo įmokomis komercinio turto draudimo rinka padidėjo 21,9 proc. Eliminavus pasėlių draudimo įmokas ir techninio pobūdžio pokyčius vieno draudiko portfelėje, komercinio turto draudimo rinkos augimas sudarytų tik 1,0 proc. O namų ūkiai intensyviau draudė turtą: nekomercinio turto draudimo įmokų suma padidėjo 12,0 proc.

Kasko draudimo grupė atsigavo po 9 proc. nuosmukio 2010 m.

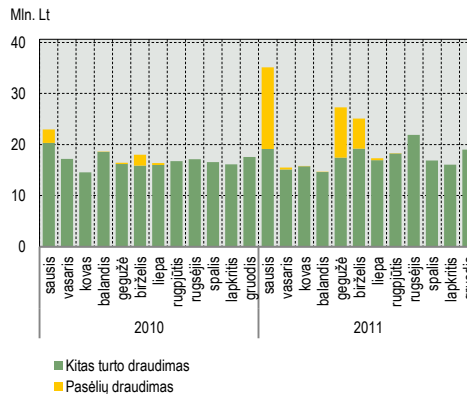
Antra pagal įtaką ne gyvybės draudimo rinkos augimui 2011 m. buvo kasko draudimo grupė. Kasko draudimo apimtis padidėjo tiek gyventojų (10,0 %), tiek verslo (18,4 %) draudimo sektoriuose. Atsigaunanti ekonomika, ypač besiplečianti transporto paslaugų rinka, didėjantis automobilių parkas, intensyvėjanti prekyba naujais automobiliais lėmė išaugusią kasko draudimo paklausą. Panašūs veiksniai lemia ir TPVCA draudimo rinkos plėtrą.

Verslo sektorius skatino ne gyvybės draudimo rinkos plėtrą

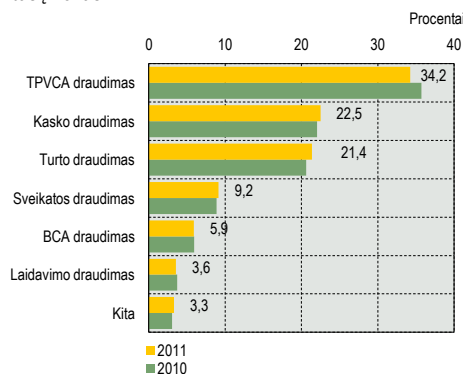
Draudimo įmokų suma didėjo ir kituose komercinio draudimo sektoriuose: bendrosios civilinės atsakomybės (11,8 %), papildomo savanoriškojo sveikatos (42,6 %), finansinių nuostolių (21,7 %), prekinio kredito (137,4 %) ir vežamų krovinių (20,6 %). Atsigaunant šalies ūkiui, komercinio draudimo paklausa didėjo daugiau nei namų ūkių, kuriems daugiau naudotis draudimo paslaugomis kol kas neleidžia nedidėjančios pajamos.

2011 m. ne gyvybės draudimo portfelėje padidėjo savanoriškojo draudimo grupių dalis. Didesnę ne gyvybės draudimo rinkos dalį užėmė pasėlių draudžiantis draudikas ir nauji rinkos dalyviai.

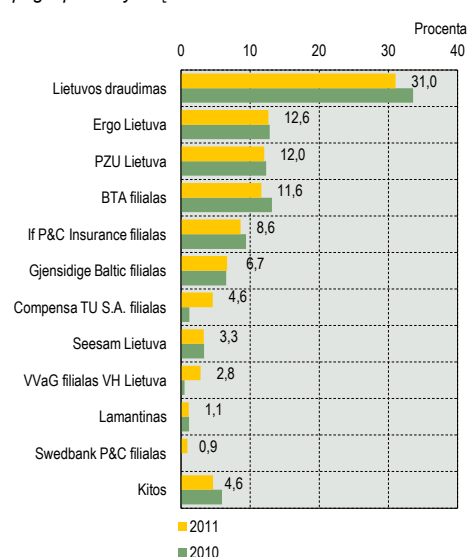
20 pav. Turto draudimo pasirašytų įmokų dinamika

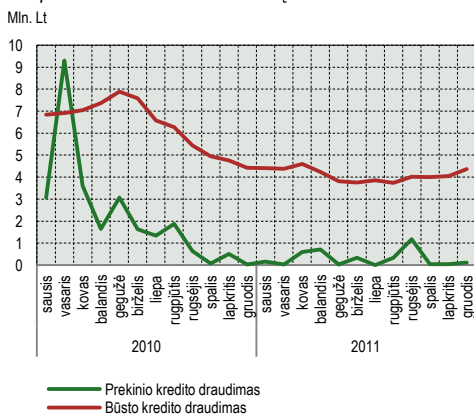
21 pav. Ne gyvybės draudimo portfelis pagal pasirašytas įmokas

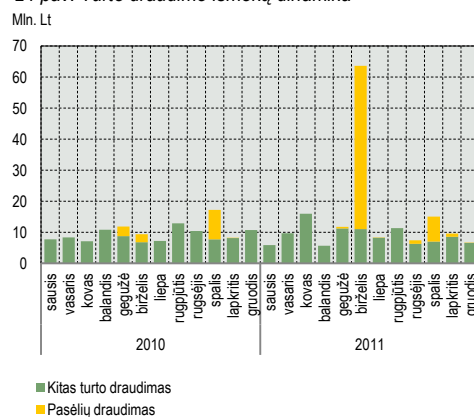
22 pav. Koncentracija ne gyvybės draudimo rinkoje pagal pasirašytas įmokas

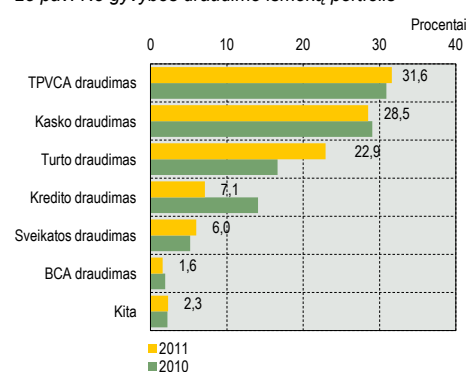
23 pav. Kredito draudimo išmokų dinamika

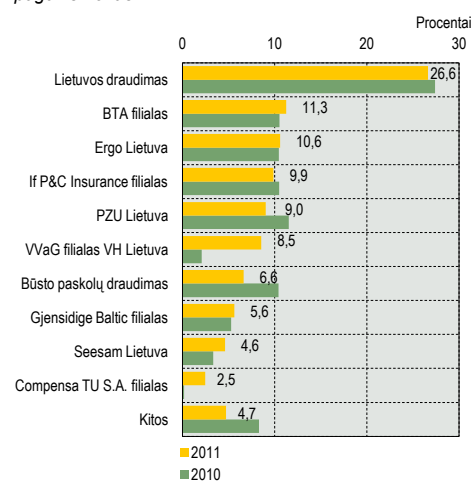
24 pav. Turto draudimo išmokų dinamika

25 pav. Ne gyvybės draudimo išmokų portfelis

26 pav. Koncentracija ne gyvybės draudimo rinkoje pagal išmokas

IŠMOKOS

2011 m. gruodžio mėn. ne gyvybės draudimo rinkoje išmokėta 57,8 mln. litų išmokų, t. y. 0,2 proc. mažiau nei lapkričio mėn. Mažesnę išmokų sumą lėmė mėnesiniai svyravimai komercinio turto draudimo grupėje.

Iš viso 2011 m. ne gyvybės draudimo rinkoje išmokėta 743,5 mln. litų, t. y. 1,9 proc. daugiau nei 2010 m.

Pasėlių draudimo išmokos pakeitė kredito draudimo išmokas

Bendrą ne gyvybės draudimo išmokų sumą 2011 m. pradžioje, palyginti su sunkmečiu, svariai mažino smukusi kredito draudimo išmokų apimtis, tačiau metų viduryje išmokėtos rekordinės pasėlių draudimo išmokos nulėmė didesnę draudimo išmokų apimtį ne gyvybės draudimo rinkoje.

TPVCA ir sveikatos draudimo išmokos didėja

Augant naujų draudimo sutarčių skaičiui, per metus padidėjo ir TPVCA draudimo išmokų lygis. Tam turėjo įtakos ir praėjusių metų žiemą prastės kelių sąlygos, taip pat ir ankstesniais metais sumažėjusi išmokų apimtis dėl ūkio sunkmečiu reikšmingai susitraukusios draudimo rinkos, prisiimtoms mažesnės rizikos, sumažėjusių transporto priemonių remonto įkainių.

Sveikatos draudimo išmokų suma 2011 m. taip pat didėjo dėl besiplečiančios papildomo savanoriško sveikatos draudimo rinkos.

9 lentelė. Ne gyvybės draudimo išmokos 2011 m.

Draudimo grupės	Suma (mln. Lt)	Augimo tempas*	
		2011 m. (mln. Lt)	2010 m. (proc.)
TPVCA draudimas	234,9	+9,4	▲ 4,2
Kasko draudimas	212,1	+0,0	▲ 0,0
Turto draudimas	170,4	+48,9	▲ 40,3
Kredito draudimas	52,8	-50,0	▼ 48,6
Sveikatos draudimas	44,6	+6,8	▲ 18,1
Kitos draudimo grupės	28,7	-1,3	▼ 4,3
Iš viso	743,5	+13,8	▲ 1,9